

Gépi látás

GKNB_INTM038

Kézzel írt karakterek felismerése

Joós Tibor

G04H4D

Győr, 2020/2021/1

Tartalomjegyzék

1	Bevezetés	2
2	Elméleti háttér áttekintése.....	3
2.1	Írásfelismerésről általánosan.....	3
2.2	Írásfelismerési technológiák.....	3
2.3	Egy, illetve többnyelvű írásfelismerés	3
2.4	Gépi tanulás.....	3
2.5	Neurális hálózatok.....	3
2.6	Konvolúciós neurális hálózatok [6].....	4
3	A feladat megvalósítási terve és kivitelezése.....	6
3.1	Ötlet, alaptervek	6
3.2	Adatbázis.....	6
3.3	Fejlesztői környezet, programnyelv, programcsomagok	6
3.4	Egyszerű neurális hálózat programozása írott számok felismeréséhez.....	7
3.5	Konvolúciós neurális hálózat programozása írott számok felismeréséhez	7
3.6	Konvolúciós neurális hálózat programozása írott karakterek felismeréséhez	8
3.7	Grafikus felhasználói felület	8
4	Felhasznált irodalom.....	10

1 Bevezetés

A beadandó dolgozat címe is hűen tükrözi a témáját, azaz a kézzel írt karakterek felismerését. A beadandó dolgozat célja egy olyan program fejlesztése, amely képes kézzel írt karaktereket felismerni. Ezek a karakterek minden esetben homogén háttéren helyezkednek el, illetve ezek számok, illetve az angol abc kis-, és nagybetűi lehetnek.

A feladat a digitalizáció témakörében egy rendkívül érdekes feladat. Napjainkban egyre nagyobb szerepet kap a digitalizáció, ez pedig magával vonzza például a régi, kézzel írt dokumentumok digitalizálását is. Ehhez pedig elengedhetetlen a karakterfelismerés. A digitalizáció ezen iránya azonban már a 90-es években is létezett [1], ám mára ez a témakör rendkívül széles körűvé vált, mivel elérhetőek már számos nyelvhez ilyen karakterfelismerők, például: kínai betűkhöz, arab betűkhöz, latin betűkhöz és lehetne még sokáig folytatni a sort. A számos módszert sok esetben összemérik egymással mennyire hatékonyak, ezekhez pedig újabb és újabb adatbázisokat használnak a folyamatos fejlődés érdekében. [2]

A feladatban először is szükség lesz az elméleti háttér áttekintésére. A következő bekezdés során bővebben ki fogok térni ezekre a fontos elméleti tudásokra. Mivel a megoldás mesterséges intelligencia alapokra fog épülni, ezért szükség lesz a neurális hálózatok bővebb megismerésére. Az elméleti háttér követően a szoftvertervezés fázisának bemutatása fog következni. Itt a legfontosabb döntés, hogy mennyire legyen a megoldás modern és okos. Én a modernizáció végett egy mesterséges intelligencia által támogatott megoldást fogok megvalósítani, és részletezni. A tervezést követően a konkrét szoftver megvalósítását fogom részletezni. Itt szót ejtek majd bővebben a programozási nyelv nyújtotta előnyökről, a szükséges csomagokról, illetve a szoftver felépítéséről, illetve fejlődéséről. Ezt követően a kész szoftver tesztelése fog következni. Ez egy viszonylag nagyobb adathalmazon fog történni, hogy minél valóságosabb és pontosabb legyen az eredmény. Végezetül egy rövid felhasználói leírást fogok adni a szoftver használatához.

2 Elméleti háttér áttekintése

2.1 Írásfelismerésről általánosan

Az írásfelismerés az első elektronikus tablettel egyidőben jelent meg, az 1950-es években. Kis viszszaesést követően az 1980-as években azonban újra fejlődésnek indult a technológiával karöltve. Napjainkban már számos különféle technológia létezik, többféle karakterkészletre.

2.2 Írásfelismerési technológiák

Az írásfelismerésen belül a két legnagyobb csoportot az online és offline írásfelismerés képezi. Offline írásfelismerésről akkor beszélünk, amikor az írásfelismerés csak az írás befejezése után hajtódik végre. Itt természetesen évek is eltelhetnek. Ehhez a technológiához szükség van egy optikai szkennerre, a digitalizálандó írás beolvasáshoz.

Online írásfelismerésről akkor beszélünk, amikor az írás felismerése már az írás közben megtörténik. Természetesen ez a technológia már rendelkezik gépigénnyel. Így az eszközön múlik, hogy mennyivel, de kisebb-nagyobb mértékben mindig le lesz maradva az írásfelismerés a valós írási gyorsaságtól. Az átlagos írási sebesség például angol karakterek esetén 1.5-2.5 karakter/másodperc. A csúcstérték speciális karaktersorozat esetén 5-10 karakter/másodperc is lehet. Természetesen az egyre mikroprocesszoroknak köszönhetően ma már sokszor előbb ajánlatot kapunk arra, hogy mit szeretnénk beírni, mielőtt beírtuk volna az adott karakterünk. Az online írásfelismeréshez szükség van egy transzducerre is, ami rögzíti az írást. [3]

2.3 Egy, illetve többnyelvű írásfelismerés

Természetesen minden írásfelismerőnek rendelkeznie kell egy adatbázissal, melyből kiválasztja a leírt karaktert. Mivel több nyelv írásában is találhatóak egyedi karakterek, így egy technológia nem biztos, hogy több nyelven is működik. Azonban a nagy tárolási kapacitásnak köszönhetően napjaink írásfelismerő szoftverei általában többnyelvűek. Természetesen, ha a szoftver készítői lehetőséget adnak a nyelv beállításaira a lehetséges karakterek számát lehet dinamikusan csökkenteni.

2.4 Gépi tanulás

A gépi tanulás a modern informatikai megoldásokkal együtt jelent meg. Röviden összefoglalva a fogalmat azt mondhatjuk, hogy a gépi tanulás célja, az emberi gondolkodás és felismerés lemodellezése számítógépek segítségével. A gépi tanulás szorosan kapcsolódik a robotika tudományához is. Természetesen mivel emberi tulajdonságokkal próbálunk felruházni gépeket, ezért is ők is képesek tévedésre, mellélövésekre. A gépi tanulás fő iránya, célja az lehet, hogy az embereket segítő, saját, önálló gondolkodással rendelkező gépeket hozzunk létre. A témán belül amúgy is fontos kérdés a gép és ember együttműködése. [5]

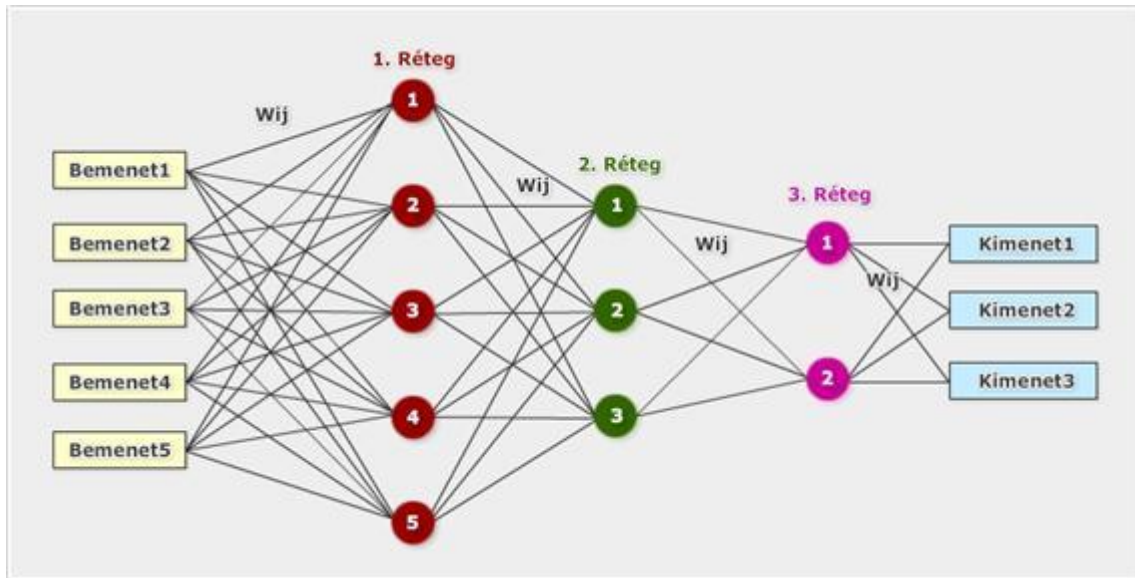
A gépi tanulás úgy gondolom az informatika egy jó iránya lehet, mindaddig amíg az ember ellen nem szeretne fordulni a gép. A feladat megoldása során például egy jó és hasznos megoldásra használom, és úgy vélem a jövőben is ennek kellene világméretűleg is a fő iránynak lennie.

2.5 Neurális hálózatok

A neurális hálózat a mesterséges intelligencia megoldásokhoz szorosan kapcsolódó fogalom. A gépi tanulás során elengedhetetlenné vált napjainkban. A mesterséges neurális hálózat az idegrendszer felépítése és működése analógiájára kialakított számítási mechanizmus. Hiszen a fő cél nem elvi, hanem ténylegesen működő modell létrehozása. Ezt pedig tipikusan valamilyen elektronikai eszközzel és valamilyen tudományos eljárással lehet elérni. Tehát a biológiai elvek alapján megalkottak bizonyos matematikai jellegű modelleket. Ezeket elméleti matematikai módszerekkel pontosították, alkalmazott matematikai módszerekkel számításokra alkalmassá tették, majd számítógépen realizálták. Azonban a

matematikai módszerek mellett sokszor heurisztikus meggondolásokra és számítógépes kísérletezésre is szükség van. Egy neurális hálózatot érdemes úgy felfogni, hogy nem kívánja a jelenséget modellezni, arra törvényszerűségeket megállapítani, hanem a jelenséget fekete dobozként kezeli, csak a bemenő (input) és a kimenő (output) adatokat tekinti. A jó neurális hálózat olyan, hogy ugyanarra az inputra hasonló outputot ad, mint a vizsgált jelenség. De a fekete dobozban működő mechanizmust nem tárja fel, maga a neurális hálózat pedig nem hasonlít a jelenségre. A jelenségek fekete dobozként való kezelése a neurális hálózatoknak részben hátrányuk, de részben előnyük is. Hiszen működésükhöz csak adatokra van szükség. [4]

A neurális hálózatok lehetnek az egészen egyszerűek, ám akár számos rejtett réteggel rendelkezőek is, melyek fontosak lehetnek a gépi tanulásban.

1. ábra: Több rejtett réteggel rendelkező neurális háló

Forrás: https://regi.tankonyvtar.hu/en/tartalom/tamop412A/2010-0017_08_meres_es_iranyitastechnika/ch06s03.html (Megtekintés napja: 2020-11-23)

Egy neurális hálózat felépítéséről általánosságban elmondható, hogy rendelkezik bementi adatokkal, melyek a közbeeső rétegen(rétegeken) áthaladva fognak kimeneti eredményt adni. Minél pontosabb eredményt szeretnénk elérni, annál több rejtett rétegre lehet szükségünk.

2.6 Konvolúciós neurális hálózatok [6]

A klasszikus képfeldolgozásnál alapművelet a konvolúció. Alkalmazható zajszűrésre, alacsony képi jellemzők kiemelésére, összetett objektumok kiemelésére. A konvolúciós neurális hálózatok előnye a teljesen összekötött hálókhoz képest, hogy jóval kevesebb a szabad paraméter. A konvolúciós rétegben a bementi kép egy megadott nagyságú részét kivesszük és számítást végzünk rajt. Ebben a rétegben egy neuron érzékenységi mezőjének a bementi kép azon részét nevezzük, melytől függ a kimeneti értéke.

A pooling réteg lényegében mitavételezi a képet. Az *average pooling* a gyakori minták kiemelését segíti elő. A *max pooling* olyan jellemzők kiemelését segíti, melyek csak kis számban fordulnak elő. Az ilyen hálózatok rendelkeznek egy *sorosító* (angolul: *flatten*) réteggel is. Ennek a rétegnek a feladata a többdimenziós jelek egy dimenzióssá alakítása. Ez a réteg nem tartalmaz tanítható paramétereket. Ilyen neurális hálózat például a *DenseNet(2017)*. A módszer lényege, hogy legyen rövid hiba-visszaterjesztési utak. További jellemzője, hogy egy blokkon belül minden réteg kimenete közvetlen bemenete minden azt követő rétegnek.

A konvolúciós neurális hálózati technológia egyik fő alkalmazási területe az objektumdetektálás. Ez a detektálás történhet csúszó ablakosan, régióan alapúan. A csúszó ablakos megoldás különböző méretű téglalapokat tol végig a vizsgálandó képen, és az így kivágott részeket osztályozza. Az osztályokat a felismerendő objektum típusok és a háttér alkotja. Előnye, hogy kis munkaigényű, azonban hátránya, hogy vagy gyors és pontatlan, vagy lassú a pontosság növelése érdekében. A régióan alapuló megoldás bemenete a kivágott és átméretezett képrészlet, míg a kimenete pedig a képrészlet osztályozása és a pozíciójának korrekciója. Gyakorlati alkalmazását tekintve egy rendkívül lassú megoldás, így létezik gyorsított változata is. A gyorsítás alapgondolata, hogy a teljes képet vizsgáljuk egy mély, teljesen összekapcsolt konvolúciós neurális hálózattal, majd az abból kinyert jellemzőket vizsgáljuk egy sekélyebb neurális hálózattal.

3 A feladat megvalósítási terve és kivitelezése

3.1 Ötlet, alaptervek

A téma kiválasztását követően elkezdtem különféle megoldásokat keresni, ezeket átgondolni. Lehetőséges lett volna egyszerű, tisztán képfeldolgozós megoldás, ám úgy éreztem mivel mai informatikai ismeretek alapján nem nehéz elkészíteni, így egy gépi tanulós megoldást választok. Miután az alapötlet megvolt elkezdtem gondolkodni a konkrét megvalósításon. A feladathoz szükség van megfelelő adatbázisra, megfelelő neurális hálózatra, illetve a tesztekhez egy megfelelő tesztkészletre.

3.2 Adatbázis

Az adatbázis kiválasztásánál fontos szempont volt számomra, hogy minél több tanító, illetve validáló képet tartalmazzon. Emellett a kiválasztásnál a másik fontos szempont az volt, hogy legyen könnyen tanítható. Mindezek mellett fontos volt, hogy ingyenesen elérhető legyen. Ezen szempontok alapján két megfelelő adatbázist találtam. Az egyik az **MNIST adatbázis** [7], mely kézzel írt számokat tartalmaz kizárólag.

Az adatbázis 60 ezer tanító képet és 10 ezer tesztképet tartalmaz. Ez a gyűjtemény a kezdeti tesztekre, illetve alapmodell építésre kiválóan alkalmas volt. Emellett kiváló alapot szolgál összemérni a csak számokat felismerő modell, illetve a betűket is felismerő modell közti különbségeket.

A másik általam választott adatbázis a kibővített MNIST, vagyis az **EMNIST adatbázis** [8] volt. Ez az adatbázis már tartalmaz kézzel írt karaktereket is. Megtalálhatóak az adatbázisban az angol ABC nagybetűi, illetve kisbetűinek egy része, valamint tartalmazza a kézzel írt számokat is.

Az általam használt EMNIST adatbázis a *Balanced* verzió. Ez a verzió 131600 tanító karaktert tartalmaz 47 osztályhoz, vagyis összesen 47-féle karaktert képes felismerni ez alapján a modell. Ugyan ez az adatbázis nem tartalmazza az összes angol kisbetűt, a megbízhatóság miatt úgy gondoltam inkább ezt használok, mint a kevésbé kiforrott, bővebb adatbázisokat.

3.3 Fejlesztői környezet, programnyelv, programcsomagok

A projekthez fejlesztői környezetként a **Visual Studio Code** [9] alkalmazást használtam. A környezet használatának az előnye, hogy többféle programozási nyelvet támogat, emellett alacsony helyigényű és könnyen, jól személyre szabható. További előnye még többek között, hogy platformfüggetlen.

A projekt programozási nyelvénél a **Python** választottam. Azért esett a választásom erre a programnyelvre, mivel a tárgy keretein belül is ezzel a programozási nyelvvel ismerkedhettem meg jobban, emellett kiválóan alkalmas gépi tanulós projektekhez. Emellett a nyelv előnye, hogy könnyen tanulható, szintaktikája és adatkezelése egyszerű.

A fejlesztés során többféle programcsomag használata volt szükség. A gépi tanulás és a neurális hálózatok végett elengedhetetlen volt a **tensorflow** [10] programcsomag használata. Ez a programcsomag szolgál a neurális hálózatok felépítésre. Egy egyszerű neurális tanító hálózat felépítéséhez elegendő lehet akár csupán ezen programcsomag használata. Az adatok kezeléséhez, beolvasásához, feldolgozásához a **numpy** [11], illetve a **pandas** [12] programcsomagokat használtam. Előbbi csomag előnye, hogy a tömbökkel való munkát rendkívül egyszerűvé teszi. Utóbbi programcsomag felfőbb előnye pedig, hogy bonyolult adatszerkezetek is képesek hamar és hatékonyan beolvasni, például egy csv fájlt. A gépi tanulós programrészeknél ezen kívül csupán két kisebb csomagösszetevőt használtam, melyek az **sklearn** [13] és a **keras** [14] programcsomagból származnak.

A tesztek automatizálásakor szükségem volt még az **OpenCV** [15] programcsomag használatára, mely a képek beolvasását segítette. A grafikus felület programozásakor még szükségem volt alapvető, a grafikus felületek programozásával kapcsolatos csomagra is. Ilyen volt a **Pillow** [16] és a **tkinter** [17].

3.4 Egyszerű neurális hálózat programozása írott számok felismeréséhez

Elsőként egy egyszerű neurális hálózatot tanítottam be. Ez jó volt számomra, mivel ezen tudtam tanulni a gépi tanulással kapcsolatos módszereket, lépéseket. A végeredményben kapott modell számok felismerését teszi lehetővé. Ezen bekezdés programkódját a *make_num_model.py* fájl tartalmazza.

A modell készítéséhez az *MNIST adatbázist* használtam, mely a *tensorflow* programcsomagnak köszönhetően egyszerűen betölthető, hiszen eleve tartalmazza az adatbázist. Ezt követően a tanító és a teszt adatokat normalizálni kell, majd a normalizálást követően kezdődhet a neurális hálózat kialakítása.

Az általam választott neurális hálózat egy szekvenciális, másnéven időfüggő hálózat. Ezen modelltípus segítségével könnyen programozhatóak dinamikus rendszerek, ahol fontos az adatok időrendje is. Emellett az ilyen szekvenciális modellek alkalmasak jóslási problémák megoldására. Ez a fő oka a választásomnak.

A modell inicializálását követően hozzáadtam a szükséges rétegeket. A bementi réteg egy *Flatten* réteg lett, mivel a bemenetek egységes méretűek és az ilyen problémákhoz kiválóan alkalmazható ez a réteg. A bementi méretet a programban be is állítottam az adatbázisnak megfelelő 28x28 pixelre. A következő, első köztes réteg 128 elemű *Dense* réteg, melynek aktiválása *relu*, vagyis *javított lineáris aktiválási függvény*. Ez az eljárás közvetlenül adja ki a bementet ha pozitív, ellenkező esetben nullát ad vissza. Számos neurális hálózatban alapértelmezett aktiválási funkcióvá vált, mivel az ezt használó modellek könnyebben taníthatóak és pontosabbak. [19] A pontosság növelése érdekében egy újabb, teljesen megegyező *Dense* réteget is hozzáadtam a hálózathoz. A végső, kimeneti réteg is egy újabb *Dense* réteg, ám ez már csak 10 elemmel rendelkezik, mivel 10 féle szám felismerésére alkalmas. Ennek a rétegnek az aktiválása *softmax*, vagyis a 10 lehetséges megoldás közül azt adja eredményül, amelyiknek a legnagyobb a valószínűsége.

Miután a modell ezzel elkészült, következik a lefordítása. A fordítás során az *adam optimalizálót* használtam. Ez az optimalizáló algoritmus szolgál a hálózati súlyok iteratív frissítésére, a tréning adatok figyelembe vételével. A veszteség számításához a *ritka kategorikus keresztcentrikusságot* használtam. Ez az algoritmus arra szolgál, hogy kiszámítja a címkék és a jóslatok közötti keresztcentrikus veszteséget. Ezt a funkciót akkor célszerű használni, mikor kettő vagy több kimenet van, így ez jelen esetben kiválóan alkalmas a feladatra. [14] Metrikáknak a pontosságot használtam. Ez a módszer kiszámolja, hogy a jóslat milyen gyakran egyezik meg azonos kimenetekkel. Emellett két helyi változót hoz létre, a *totalt* és a *countot*. Ezek segítségével az egyezések gyakorisága könnyen kiszámolható. Az algoritmus a végén egyszerűen csak elosztja egymással a két adatot. [14]

A fordítást követően a modell tanítása következik. A tanítás során a megfelelő adatok használata mellett beállítottam, hogy a hálózaton egyszerre 32 minta továbbítódjon. Emellett beállításra került, hogy a tanító folyamat 5-ször fusson végig. Ez ugyan nem nagy szám, de a projekt méretét tekintve így is magas, 90% feletti pontosságot sikerült elérni. A tanítást követően a modell mentésre került további felhasználás céljából.

3.5 Konvolúciós neurális hálózat programozása írott számok felismeréséhez

Ezen bekezdés programkódját a *make_num_model_conv.py* fájl tartalmazza.

Az előbbi modell továbbfejlesztéseképpen a neurális hálózatot konvolúcióssá alakítottam. Hasonlóan az előbbihez az adatok betöltésével kezdtem. Annyival volt nehezebb itt a feladat, hogy nem közvetlenül a *tensorflow* programcsomagból olvastam be az adatokat, hanem előre letöltött fájlból, így szükség volt a *pandas* programcsomag használatára is. A beolvasást követően a normalizálás során a képeket megfelelően forgattam és a megfelelő típusúra állítottam. Ezen modell esetén az osztályok számát külön be kellett állítani. Ezt a tanító-, és tesztadatok alapján megtettem. Mivel ez a modell más alakot vár el, ezért elvégeztem a szükséges újraformálást.

Miután ezek a szükséges lépések megvoltak kezdődhetett a háló építése. Hasonlóan az előzőhöz egy szekvenciális modell mellett döntöttem. Első réteggként egy kétdimenziós konvolúciós réteg került a modellbe. Ez a réteg 6 szűrővel és 3x3-as szűrő mérettel rendelkezik. Az aktiválása relu. A bemeneti méretet itt is beállítottam az MNIST adatoknak megfelelően 28x28-as méretre. Következő réteggként bekerült egy átlagos térbeli adatok összesítésére szolgáló réteg. Ezt követően az előbbi két réteg került be ismét a modellbe, annyi változtatással, hogy a konvolúciós réteg 16 szűrővel rendelkezik másodjára. A konvolúció után az egyszerű modell elemei kerültek be a modellbe; a Flatten, és a három Dense réteg. A fordítás teljesen megegyezik az egyszerű modellben alkalmazottal. A tanításban az ismétlések számát 4-re állítottam, mivel ennyivel már elérhető volt a kellő pontosság. A hálózaton ebben a modellben egyszerre 16 minta továbbítódik, illetve a tanítás során megtörténik az adatok validálása is a tesztadatok alapján. Végül a modell mentésre kerül.

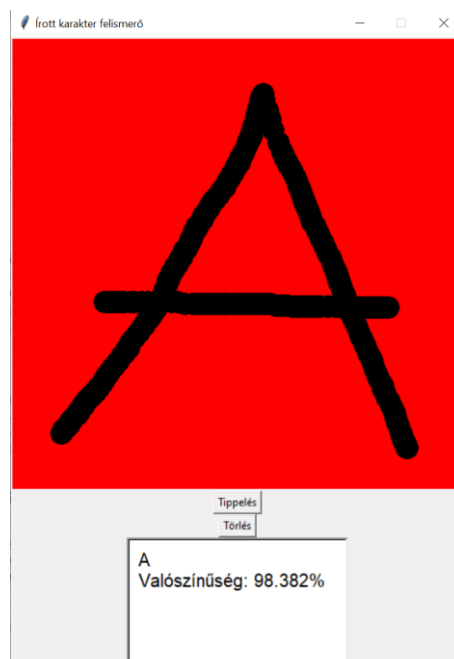
3.6 Konvolúciós neurális hálózat programozása írott karakterek felismeréséhez

Ez a hálózat szolgálja azt a célt, hogy az EMINST adatbázis alapján képes legyen nem csak számok, hanem betűk felismerésére is. Ezen bekezdés programkódját a `make_char_model_conv.py` fájl tartalmazza.

Maga a modell rendkívül hasonlít a számfelismerésre alkalmas konvolúciós neurális hálózathoz, csupán az adatok miatt adódnak különbségek. A különbségek a modell belsejében figyelhetők meg. A három belső Dense réteg esetében az elemek száma 120, 84, illetve 47. Utóbbi szám arra utal, hogy 47 lehetséges kimenetünk van. A modell fordításakor a veszteség számításához a simán *kategorikus keresztcentrikusságot* alkalmaztam. A betanításnál az ismétlések számát 10-re állítottam, hogy elérjem a kellő pontosságot. A végén ez a modell is mentésre került későbbi felhasználás céljából.

3.7 Grafikus felhasználói felület

A feladat végrehajtás utolsó lépéseként egy grafikus felületet készítettem. Ez a felület szolgál a modellek tesztelésére, illetve arra, hogy a felhasználó önmaga is ki tudja próbálni. A felhasználói élmény ugyan nem a legnagyobb, de úgy gondolom a célnak teljes mértékben megfelel.

2. ábra: A program felhasználói felülete
Forrás: saját készítés

A grafikus felület mögötti szoftver elsőként betölt egy megadott modellt, illetve betölti az osztályzáshoz szükséges szöveges fület. Ezt követően beállításra kerülnek a globális szinten szükséges változók. Ezen szakasz után a különböző segédfüggvények kerülnek definiálásra. Elsőként a **testing** függvény, melynek feladata, hogy a képet, melyen a rajzolt karakter van beolvassa, majd ez alapján jóslatot tegyen. Eredményként visszaküldi a jóslatokat tartalmazó listát. A **paint** metódus feladat, hogy a felhasználó egérmutatójának mozgása alapján kirajzolja a karaktert. A **tipp** metódus elmenti a rajzoló felület aktuális állapotát egy átmeneti fájlban. Ezt követően meghívja a testing függvényt. Végül kiírja a képernyőre, hogy mennyire valószínű, hogy jó a program által adott tipp, illetve megjeleníti a tippelt karaktert is. A **clear** metódus törli a képernyő pillanatnyi állapotát és alaphelyzetbe helyezi a program felületét.

A kódban a függvények utáni részen történik a felület inicializálása, alaphelyzet beállítása. Itt kerül beállításra a rajzolási háttér színe, a szövegdoboz és a gombok megjelenése. A gombokhoz természetesen a szükséges esemény is hozzárendelésre kerül. A beállítást követően indul a főprogram, mely egészen addig fut, amíg a felhasználó be nem zárja a programot.

A grafikus programrész eléggé alapszintű, számos továbbfejlesztése lehetséges. Ezek között elsőként kiemelendő talán, hogy implementálható lenne egy fájlbeolvasó rész, ahol a számítógépről a felhasználó a saját befotózott képére is tudjon jóslatot kérni. Emellett a dinamikus, felhasználó által egyszerűbb személyre szabást is meg lehetne valósítani. Például a háttérszín jelenleg csak a programkódban módosítható. Összességében úgy gondolom viszont a felhasználói felület tesztelése és alap felhasználási célokra teljesen mértékben megfelel és kellően hasznos.

4 Felhasznált irodalom

- [1] L. Bottou; C. Cortes; J.S. Denker; H. Drucker; I. Guyon; L.D. Jackel; Y. LeCun; U.A. Muller; E. Sackinger; P. Simard; V. Vapnik 1994. Comparison of classifier methods: a case study in handwritten digit recognition
- [2] Cheng-Lin Liu, Fei Yin, Da-Han Wang, Qiu-Feng Wang 2013. Online and offline handwritten Chinese character recognition: Benchmarking on new databases 155-162
- [3] Charles C. Tappert, Ching Y. Suen, Toru Wakahara (1990.) The State of the Art in On-Line Handwriting Recognition
- [4] Fazekas István 2013. Neurális Hálózatok
- [5] Gyarmati Péter (2019): Gondolatok a mesterséges intelligencia, gépi tanulás kapcsán. Mesterséges intelligencia – interdiszciplináris folyóirat, I. évf. 2019/1. szám. 31–39.
- [6] Hadházi Dániel (2018): Mély konvolúciós neurális hálózatok
- [7] MNIST database Retrieved 16. Dec. 2020, from https://en.wikipedia.org/wiki/MNIST_database
- [8] EMINST database Retrieved 16. Dec. 2020, from <https://www.nist.gov/itl/products-and-services/emnist-dataset>
- [9] Visual Studio Code weboldala Retrieved 16. Dec. 2020, from <https://code.visualstudio.com/>
- [10] Tensorflow programcsomag Pythonhoz Retrieved 16. Dec. 2020, from <https://pypi.org/project/tensorflow/>
- [11] Numpy programcsomag Retrieved 16. Dec. 2020, from <https://numpy.org/>
- [12] Pandas programcsomag Retrieved 16. Dec. 2020, from <https://pandas.pydata.org/>
- [13] Scikit-learn programcsomag Retrieved 16. Dec. 2020, from <https://scikit-learn.org/stable/>
- [14] Keras programcsomag Retrieved 16. Dec. 2020, from <https://keras.io/>
- [15] OpenCV programcsomag Retrieved 16. Dec. 2020, from <https://pypi.org/project/opencv-python/>
- [16] Pillow programcsomag Retrieved 16. Dec. 2020, from <https://pillow.readthedocs.io/en/stable/>
- [17] Tkinter programcsomag Retrieved 16. Dec. 2020, from <https://docs.python.org/3/library/tkinter.html>
- [18] Adam optimalizáló algoritmus Retrieved 16. Dec. 2020, from <https://machinelearningmastery.com/adam-optimization-algorithm-for-deep-learning/>
- [19] ReLU Retrieved 16. Dec. 2020, from <https://machinelearningmastery.com/rectified-linear-activation-function-for-deep-learning-neural-networks/>